

РОЛЬ ІННОВАЦІЙ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ АДАПТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Економічна стабільність та розвиток підприємств все більше залежить від здатності змінюватися та пристосовуватися до перманентно змінних умов зовнішнього середовища. Пошук шляхів та методів ефективної адаптації входять у число самих актуальних економічних проблем, що виникають перед керівниками підприємств, оскільки побудова ефективного адаптивного механізму дозволяє забезпечити довгострокову конкурентоспроможність та фінансову стабільність і таким чином, нарощувати віддачу від більш обґрунтованого застосування економічних інструментів.

Сучасна економіка характеризується неперервним динамічним ростом та розвитком. Процес переходу в досконаліший стан потребує піднесення всіх ланок господарства. Зміни в свої суті несуть нові рішення, тобто інновації. Інноваційні зміни можуть бути: в структурі управління, технологічні, технічні, продуктові, мотиваційні, соціальні тощо. Задля трансформації негативного ефекту інноваційних змін в позитивний необхідна адаптація цілісної системи підприємства [1].

Слід зазначити, що поняття адаптації є однією з найважливіших наукових проблем і охоплює майже всі сфери наукових досліджень. Сам термін «адаптація» походить від латинського слова «adaptatio» – прилаштування, пристосування. Вперше це поняття виникло в біології для позначення побудови та функцій організмів і їх груп до постійно змінних умов існування, а також процес вироблення нових ознак, що дозволяють існувати в нових умовах. Тобто, на рівні підприємства процес адаптації представляє собою застосування механізмів внутрішніх змін для своєчасного встановлення рівноваги між внутрішнім і зовнішнім середовищем, або забезпечення додаткових конкурентних переваг на ринку.

З часом поняття терміну «адаптація» та його тлумачення стає все більш багатограним та широко використовуваним в різноманітних сферах науки. Досліджуючи процес адаптації мова не йде про відкриття нового процесу, а про зростання його значення в сучасних умовах створення та встановлення ринкового середовища.

У відповідності до Закону України «Про інноваційну діяльність» інновації представляють собою новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ І МАРКЕТИНГУ В УМОВАХ КРИЗОВОЇ ЕКОНОМІКИ

технології, продукцію або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери [2].

Беззаперечним є факт тісного взаємозв'язку між інноваційною діяльністю та адаптивністю підприємств. При цьому, окремі науковці, серед яких Гонтова Н. В. [3], Шилова О. Ю. та Чермошенцева Є. С. [4] розглядають саме адаптивність підприємства у якості основної передумови для ефективного запровадження інновацій. Учені зазначають, що інноваційний процес як правило складається з певних стадій, кожна з яких супроводжується тим чи іншим типом адаптації персоналу, технологій та управління в цілому.

З іншого боку, дослідники Федулова І. В. [5] та Громика Р. П. [6] вважають, що саме інновації виступають основним інструментом адаптації підприємства до зовнішнього середовища у контексті забезпечення сталих конкурентних переваг. Адаптаційні процеси можуть проводитися різними методами, у тому числі використанням застарілих або еволюційних методів змін, серед яких: чисельна адаптація підприємства, розширення або скорення діяльності, вихід на нові ринки зі старим продуктом тощо. Проте, в умовах загострення конкурентної боротьби та прискорення технологічного прогресу в усіх сферах, саме впровадження інновацій є пріоритетним методом адаптивної поведінки підприємства.

Отже, в сучасних швидкозмінних умовах середовища розвиток підприємства та досягнення його цілей можливе лише за умови створення ефективної системи адаптації. При цьому, базовими основами діяльності підприємств залишаються: економічна та соціальна ефективність, конкурентоспроможність, самозбереження та розвиток. Інновації відіграють провідну роль у процесах адаптації, сприяючи якісним та докорінним перетворенням виробничо-господарської системи підприємства у відповідності до викликів часу.

Список літературних джерел

1. Бекмурзіна А. М. Адаптивність виробничо-економічної системи підприємства до інноваційних змін [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/22422>.
2. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 05.12.2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
3. Гонтова Н. В. Дослідження циклічності процесу адаптації підприємства до інноваційного розвитку / Н. В. Гонтова // Економічний вісник Донбасу. – 2013. – № 2 (32). – С. 179-190.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ І МАРКЕТИНГУ В УМОВАХ КРИЗОВОЇ ЕКОНОМІКИ

4. Шилова О. Ю. Інноваційний потенціал підприємства: сутність і механізм управління / О. Ю. Шилова, Є. С. Чермошенцева // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2012. – №1. – С. 220-227.

5. Федулова І. В. Інноваційний адаптаційний потенціал підприємства / І. В. Федулова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 10. – С. 59-64

6. Громика Р. П. Інновації та стратегічні зміни підприємства / Р. П. Громика // Бізнес Інформ. – 2014. – № 9. – С. 98-102.

УДК 330.4:339.1

Т. В. ЧЕРНИЧКО

Мукачівський державний університет,

О. С. РИБЧАК,

Уманський національний університет садівництва

АНАЛІЗ ТЕРИТОРІАЛЬНО-РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ РОЗДРІБНОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ МЕРЕЖІ УКРАЇНИ

Аналіз територіально-регіонального розвитку роздрібно-торговельної мережі регіону дозволяє комплексно, на системному рівні провести дослідження стану розвитку об'єктів роздрібно-торгівлі на регіональному рівні, дослідити динаміку основних показників розвитку, оцінити ефективність ведення підприємницької діяльності об'єктів торгівлі, та, на цій основі, розробити перелік заходів активізації розвитку підприємницького середовища в сфері роздрібно-торгівлі. Також, за результатами аналізу можна визначити «вузькі місця», недоліки щодо розвитку підприємництва в сфері роздрібно-торгівлі.

Основні показники стану роздрібно-торговельної мережі регіонів України представлено у таблиці 1. Розглянемо основні з них.

Забезпеченість населення регіонів України об'єктами роздрібно-торгівлі є одним з вагомих елементів формування ефективно працюючої роздрібно-торговельної мережі регіону, максимального задоволення споживчих потреб населення і, відповідно, потребує уваги з боку органів місцевого управління.

На сьогоднішній день не існує єдиних, чітко встановлених нормативних параметрів, які б дозволили визначити та оцінити рівень забезпеченості населення об'єктами роздрібно-торгівлі. Існує значна диференціація даного показника, як на рівні України, так і на рівні різних країн. Так, в Угорщині, Чехії, Італії та Словачії на 1 мільйон мешканців припадає 2300 об'єктів торгівлі, а у Польщі це показник на зазначену кількість мешканців зростає до 5000

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>